

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА**

**Історія**

<b>РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b>	перший (бакалаврський) рівень
<b>СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ</b>	Бакалавр
<b>ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ</b>	03 Гуманітарні науки
<b>СПЕЦІАЛЬНІСТЬ</b>	032 Історія та археологія
<b>ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ</b>	бакалавр історії та археології
<b>КВАЛІФІКАЦІЯ В ДИПЛОМІ</b>	Ступінь вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 032 «Історія та археологія» Освітня програма «Історія»

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ**

Голова вченої ради

\_\_\_\_\_ /Солоненко А.М./

(протокол № \_\_ від ”\_\_” \_\_\_\_\_ 2023 р.)

Оновлена освітня програма вводиться в дію з «\_\_» \_\_\_\_\_ 2023р.

В.о. ректора \_\_\_\_\_ /Фалько Н.М./

Наказ № \_\_\_\_\_ від ”\_\_” \_\_\_\_\_ 2023 р.

# ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої програми

*Історія*

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми  
(Наказ № 02/01-05 від 27.01.2020 р.)

\_\_\_\_\_

Підпис

**В.В. Гудзь**  
прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач випускової кафедри

\_\_\_\_\_

Підпис

**С.І. Пачев**  
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова Вченої ради факультету

\_\_\_\_\_

Підпис

**Л.І. Полякова**  
прізвище, ім'я, по-батькові

Начальник навчального відділу

\_\_\_\_\_

Підпис

**О.В. Котенко**  
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова науково-методичної  
ради університету

\_\_\_\_\_

Підпис

**А.А. Коробченко**  
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова комісії Вченої ради  
МДПУ імені Богдана Хмельницького  
з експертизи якості освітніх  
програм спеціальностей

\_\_\_\_\_

Підпис

**Н.А. Сегеда**  
прізвище, ім'я, по-батькові

## ПЕРЕДМОВА

### Склад розробників освітньої програми

1. д.і.н., проф. Гудзь В.В. керівник групи
2. д.і.н., проф. Ситник О.М. член групи
3. к.і.н., доц. Пачев С.І. член групи

### Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів

1. директор Мелітопольського краєзнавчого музею Ібрагімова Л.Р.
2. студент 131-п групи Шевченко В.В.

Гарант Освітньої програми д.і.н., проф. В.В. Гудзь

### Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт				
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	Протокол №17 від 28.05.2020 р.	Протокол №18 від 29.06.2021 р.	Протокол №14 від 28.06.2022 р.	
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Гудзь В.В.	Гудзь В.В.	Гудзь В.В.	

# 1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

<b>1- Загальна інформація</b>	
<b>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</b>	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького. Кафедра історії та археології.
<b>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</b>	ступінь вищої освіти – Бакалавр; спеціальність: 032.03 Історія та археологія; освітня програма - Історія; професійна кваліфікація - Бакалавр історії та археології за спеціалізацією спеціальні історичні дисципліни
<b>Офіційна назва освітньої програми</b>	Історія
<b>Наявність акредитації</b>	Акредитаційна комісія України
<b>Цикл/рівень</b>	НРК України – 6, FQ ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень.
<b>Передумови</b>	На базі повної загальної середньої освіти.
<b>Мова викладання</b>	Українська
<b>Термін дії освітньої програми</b>	До 2026 року
<b>Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми</b>	<a href="http://icc.mdpu.org.ua/course/view.php?id=79">http://icc.mdpu.org.ua/course/view.php?id=79</a>
<b>2. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</b>	
<b>Обсяг освітньої програми ЄКТС</b>	Обсяг освітньої програми бакалавр становить 240 кредитів ЄКТС; Обов'язкові освітні компоненти 180 кредитів ЄКТС, загальний обсяг годин 5400 год. Вибіркові освітні компоненти 60 кредитів ЄКТС 1800 год.  Термін навчання: 3 роки 10 місяців
<b>3-Мета освітньої програми</b>	
Забезпечення рівня теоретичної та практичної підготовки фахівця з історії, археології та спеціальних історичних дисциплін з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження, розвиток компетентностей, необхідних для комунікації, кооперації, поширення інформації та менеджменту проектів.	

#### 4-Характеристика освітньої програми

<p><b>Предметна область</b> (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)</p>	<p><b>Об'єкт вивчення та професійної діяльності:</b> минулелюдства, України та інших країн в усіх його проявах. <b>Цілі навчання:</b> підготовка фахівців, здатних</p>
	<p>розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології.</p> <p><b>Теоретичний зміст предметної області:</b> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді.</p> <p><b>Методи, методики та технології:</b> загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, методи і методики дослідження історичних джерел, технології дослідження археологічних об'єктів, інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p><b>Інструменти та обладнання:</b> обладнання та устаткування, необхідне для історико-етнографічних, архівних, музейних та археологічних досліджень історії та культури України, технічні засоби навчання для формування предметних компетентностей з історії, зокрема програмне забезпечення, мультимедійні засоби; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи</p>
<p><b>Орієнтація освітньої програми</b></p>	<p>Освітньо-професійна. Бакалавр історії, археології та спеціальних історичних дисциплін. Орієнтація на дослідження і викладання з великою складовою комунікаційних і міжособистісних навичок державною мовою. Спеціальні навички надаються з предметного напрямку «Історія». Програма орієнтується на наукові дослідження з історії, археології, спеціальних історичних дисциплін, з урахуванням специфіки роботи науково-дослідних установ, закладів культури і освіти, ЗВО. Програма має дослідницьку, практичну та викладацьку складові частини. Дослідницька частина є науково орієнтованою. Викладацька - є практично орієнтованою.</p>

<p><b>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</b></p>	<p>Загальна – гуманітарні науки / Спеціальна – Історія та археологія/ Предметна область – бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Спеціальні історичні дисципліни».</p> <p>Ключові слова: освіта, гуманітарні науки, бакалавр, історія, археологія. Наголос на проектуванні і здійсненні освітнього процесу з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості за напрямом підготовки «Історія».</p>
<p><b>Особливості програми</b></p>	<p>Програма характеризується широкою спрямованістю: на підготовку з історії, археологія і спеціальних історичних дисциплін та засвоєння вмінь та знань з викладання історії. Здобувачі мають можливість спеціалізуватися на викладанні історії та спеціальних історичних дисциплін, археологічних, етнологічних, археографічних, краєзнавчих, дослідженнях. Здобувачам надана можливість брати участь у спеціальних семінарах разом з учасниками програм та у проходженні навчальних і виробничих практик. Рекомендується академічна мобільність студентів за програмами трансєвропейських взаємообмінів між університетами.</p>
<p align="center"><b>5-Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</b></p>	

<p><b>Придатність до працевлаштування</b></p>	<p>Допуск до професії – за наявності освітньої й професійної кваліфікації, підтвердженої відповідним документом.</p> <p>Бакалавр історії та археології за спеціалізацією «Спеціальні історичні дисципліни» може працювати в організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, ЗВО1–2 рівнів акредитації (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик); в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях і партіях тощо.</p> <p>Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010, зокрема, може працювати:</p> <p>2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії;</p> <p>2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів;</p> <p>2441.1 – антрополог;</p> <p>2320 – вчитель-стажист середнього навчально-виховного закладу.</p> <p>Випускник може бути підготовлений до продовження освіти в магістратурі та аспірантурі.</p>
<p><b>Подальше навчання</b></p>	<p>Можливість навчатися за програмою другого циклу за цією ж галуззю знань (що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра) або ж суміжними галузями.</p>
<p><b>6-Викладання та оцінювання</b></p>	
<p><b>Викладання та навчання</b></p>	<p>Загальний стиль навчання – завдання-орієнтований. Лекційні курси поєднуються з семінарами та робочими зустрічами. Більша частина навчання відбувається з дискусіями, підготовкою презентацій самостійно та в малих групах. Теоретичні знання і практичні навички закріплюються і удосконалюються під час проходження численних виробничих та навчальних практик.</p>

<b>Оцінювання</b>	<p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за бально-рейтинговою системою.</p> <p>Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий. Підсумковий контроль – заліки та экзамени з урахуванням накопичених балів поточного контролю.</p> <p>Містить письмові складові: виконання змістовно-модульних контрольних-екзаменаційних робіт відповідно до стандарту підготовки профілю; усні складові: виконання семінарів, практичних та лабораторних робіт за подвійною системою оцінювання – теоретичні знання та практичні навички; презентації PowerPoint, підготовка звітів і пояснювальних записок під час проходження виробничих та навчальних практик; іспити усні: комплексний кваліфікаційний іспит.</p>
<b>7-Програмні компетентності</b>	
<b>Інтегральна компетентність</b>	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі гуманітарних наук під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>



<p><b>Загальні компетентності (ЗК)</b></p>	<p><b>ЗК1.</b> Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p><b>ЗК2.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><b>ЗК3.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p><b>ЗК4.</b> Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p><b>ЗК5.</b> Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p><b>ЗК6.</b> Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;</p> <p><b>ЗК7.</b> Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p><b>ЗК8.</b> Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p><b>ЗК 9.</b> Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p><b>ЗК9.</b> Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p><b>ЗК10.</b> Здатність працювати в команді</p>
--	---

<p><b>Спеціальні компетентності (СК)</b></p>	<p><b>СК1.</b> Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p><b>СК2.</b> Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p><b>СК3.</b> Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p><b>СК4.</b> Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p><b>СК5.</b> Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p><b>СК6.</b> Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p><b>СК7.</b> Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p><b>СК8.</b> Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p><b>СК9.</b> Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p><b>СК10.</b> Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p><b>СК11.</b> Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p><b>СК12.</b> Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p>
--	--

## **8- Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН)**

**РН1.** Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

**РН2.** Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

**РН3.** Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

**РН4.** Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

**РН5.** Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

**РН6.** Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

**РН7.** Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

**РН8.** Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.

**РН9.** Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

**РН10.** Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

**РН11.** Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

**РН12.** Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

**РН13.** Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

**РН14.** Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

## 9-Ресурсне забезпечення реалізації програми

<b>Кадрове забезпечення</b>	В забезпеченні навчального процесу підготовки фахівців беруть участь викладачі, які є співробітниками університету, відповідальні за курси, мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової та професійної підготовки.
<b>Матеріально-технічне забезпечення</b>	Наявна загальна площа приміщень, які використовуються у навчальному процесі. Навчальна площа університету в розрахунку на одного здобувача забезпечує нормативні показники навчальної площі на одного здобувача. Стан навчальних приміщень МДПУ імені Богдана Хмельницького відповідає санітарно-гігієнічним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, будівельним нормам, що підтверджено відповідними документами. Обладнання лабораторій та спеціалізованих кабінетів відповідає вимогам навчального плану. Комп'ютерні лабораторії кафедри історії і університету в цілому мають сучасне обладнання та програмне забезпечення, необхідне для виконання навчального плану, можливість доступу студентів до мережі Інтернет. Навчально-лабораторна база випускової та забезпечуючих кафедр відповідає нормам підготовки фахівців, повністю забезпечує проведення лабораторних робіт на сучасному рівні, дає можливість широко використовувати наочні посібники, лабораторне та демонстраційне обладнання, технічні засоби навчання. Для лекційних занять використовуються аудиторії університету, які мають мультимедійне обладнання.
<b>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</b>	Фонд навчальної літератури в бібліотеці університету та читальних залах відповідає потребам. Регулярно до бібліотеки надходять фахові періодичні видання. Робота бібліотеки тісно пов'язана з кафедрами. Забезпечення студентів навчальною літературою та методичними посібниками здійснюється згідно програм курсів, заявок кафедр та викладачів. Безкоштовний доступ до усіх ресурсів в бібліотеці забезпечують автоматизовані робочі місця та зона Wi-Fi покриття в усіх приміщеннях бібліотеки.
<b>10-Академічна мобільність</b>	
<b>Національна кредитна мобільність</b>	Можливість національної кредитної академічної мобільності у ВНЗ України. Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України. Можливість навчатися за кількома спеціальностями або у кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України.

<b>Міжнародна кредитна мобільність</b>	Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами. Кожен здобувач вищої освіти має можливість пройти процедуру визнання кредитів/періодів навчання.
--	--

## 2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

### 2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), кваліфікаційна робота, курсові практики,	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
<b>Обов'язкові компоненти ОП</b>			
ОК 01	Філософія	3	екзамен
ОК 02	Інформаційно-комунікаційні технології	3	залік
ОК 03	Українська мова	4	екзамен
ОК 04	Іноземна мова	9	екзамен
ОК 05	Латинська мова	3	залік
ОК 06	Археографія з археографічною практикою	6	екзамен
ОК 06.01	Модуль 1. Археографія	3	
ОК 06.02	Модуль 2. Навчальна практика (археографічна)	3	
ОК-07	Міжнародні відносини в середньовічній Європі	3	екзамен
ОК 08	Охорона праці з безпекою життєдіяльності	3	залік
ОК 08.01	Модуль 1. Охорона праці	1,5	
ОК 08.02	Модуль 2. Безпека життєдіяльності	1,5	
ОК-09	Теорія та методика археологічних досліджень	3	екзамен
ОК-10	Основи наукових досліджень	3	екзамен
ОК 11	Історія Стародавнього Сходу	3,5	екзамен
ОК 12	Історія Стародавньої Греції та Риму	4,5	екзамен
ОК-13	Історія середніх віків	8	залік, екзамен
ОК-14	Нова історія Західної Європи та Америки	8	екзамен
ОК-15	Новітня історія Західної Європи та Америки	6	залік, екзамен
ОК-16	Історія слов'янських народів	11	залік, екзамен

ОК-16.01	Модуль 1. Середньовічна історія слов'янських народів	4	
ОК-16.02	Модуль 2. Нова історія слов'янських народів	4	
ОК-16.03	Модуль 3. Новітня історія слов'янських народів	3	
ОК-17	Історія Азії та Африки	7,5	залік д., екзамен
ОК-17.01	Модуль 1. Історія Азії та Африки у середні віки	2	
ОК-17.02	Модуль 2. Нова історія країн Азії та Африки	2	
ОК-17.03	Модуль 3. Новітня історія країн Азії та Африки	3,5	
ОК-18	Давня та середньовічна історія України	8	залік, екзамен
ОК-19	Нова історія України	8	екзамен
ОК-20	Новітня історія України	6	екзамен
ОК-21	Археологія України з археологічною практикою	10	залік, екзамен
ОК-21.01	Модуль 1. Археологія України	7	
ОК-21.02	Модуль 2. Навчальна практика (археологічна)	3	
ОК-22	Спеціальні історичні дисципліни	4	екзамен
ОК-23	Загальна етнологія	3	екзамен
ОК-24	Етнологія України з етнографічною практикою	7	екзамен
ОК-24.01	Модуль 1. Етнологія України	4	
ОК-24.02	Модуль 2. Навчальна практика (етнографічна)	3	
ОК-25	Джерелознавство історії України	4	екзамен
ОК-26	Історіографія історії України	3	екзамен
ОК-27	Архівознавство з архівною практикою	6	залік д.
ОК-27.01	Модуль 1. Архівознавство	3	
ОК-27.02	Модуль 2. Навчальна практика (архівна)	3	
ОК-28	Музеєзнавство з музейною практикою	6	екзамен
ОК-28.01	Модуль 1. Музеєзнавство	3	
ОК-28.02	Модуль 2. Навчальна практика (музейна)	3	
ОК-29	Методика викладання історії	5,5	залік, екзамен
ОК-30	Новітня історія центральноєвропейських та балканських країн	3	екзамен
ОК-31	Курсова робота з ОК-10	3	залік д.

ОК-32	Курсова робота з ОК-19	3	залік д.
ОК-33	Виробнича практика (з фаху)	9	залік д.
	Атестація (підготовка та складання комплексного кваліфікаційного іспиту з історії та археології)	3	
	Усього за обов'язковими компонентами	180	
<b>Загальний обсяг обов'язкових компонент:</b>		<b>180</b>	
<b>2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</b>			
<b>(здобувач вищої освіти обирає 60 кредитів)</b>			
ВК-1	Історія Запорізького краю	4	залік
ВК-2	Інфомедійна грамотність в історії	4	залік
ВК-3	Сучасна світова історіографія	4	залік
ВК-4	Методика польових досліджень з археології	4	залік
ВК-5	Історія української культури	4	залік
ВК-6	Хронологія та календарні системи		
ВК-7	Історія первісного суспільства	4	залік
ВК-8	Культура та побут народів Північного Приазов'я		
ВК-9	Охорона та збереження пам'яток історії	4	залік
ВК-10	Етнологія слов'янських народів		
ВК-11	Історія українського визвольного руху	4	залік
ВК-12	Археологія ранніх слов'ян		
ВК-13	Історія українського козацтва	4	залік
ВК-14	Історія європейської інтеграції		
ВК-15	Історична бібліографія	4	залік
<b>Всього за вибілковими компонентами</b>		<b>60 кредитів ЕКТС</b>	
<b>Загальний обсяг освітньої програми</b>		<b>240 кредитів ЕКТС</b>	

### **3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.**

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 032. Історія та археологія проводиться у формі державного іспиту з історії або захисту кваліфікаційної роботи.

### **6. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти**

Система внутрішнього забезпечення якості освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького базується на основі вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту» та Стандартів і рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (ESG 2015).

Система внутрішнього забезпечення якості (якості освітньої діяльності та якості вищої освіти) в університеті згідно законодавства передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

#### **Нормативна база системи внутрішнього забезпечення якості освіти:**

- Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
- Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
- Положення про гарантів освітніх програм у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.



- Положення про Центр експертизи та моніторингу якості освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
- Положення про комісію Вченої ради Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького з експертизи якості освітніх програм спеціальностей
  - Положення про науково-методичну раду Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про дипломні роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про курсові роботи в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про організацію та проведення вхідного контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про куратора ECTS Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
  - Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
  - Положення про студентське самоврядування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

- Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету
- Положення про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
- Положення про рейтингову комісію з питань оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
- Положення про визнання іноземних документів про освіту у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

Система внутрішнього забезпечення якості в університеті реалізується через діяльність Центру експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, Комісії Вченої ради з експертизи якості освітніх програм спеціальностей, Науково-методичної ради, Комісії з питань наукової етики та запобігання плагіату в освітній діяльності, Комісії Вченої ради з розвитку іншомовної освіти, Центру освітніх дистанційних технологій, Центру соціологічних досліджень у співпраці із навчальним відділом, іншими структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, Асоціацією випускників Університету на принципах прозорості і відкритості до різноманітних ініціатив всіх груп стейкхолдерів.

### **Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма**

1. Закон України від 05.06.2017 р. «Про освіту». - *(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380)*
2. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 ДК 003:2010
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей , за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»